

Pandemic Preparedness Survey September 2024

Inhoud

Introductie	2
BLOK D1: Uitkomsten	2
Algemene gezondheid	2
Financiële gezondheid	2
Ervaren paraatheid	3
BLOK B1: Gedrag	4
Handen wassen	4
Hoesten en niezen in elleboog	4
Gebruik van desinfecterende handgel	5
Zelfbeschermend gedrag	5
Griepvaccinatie	6
Thuisblijven bij ziekte	7
Thuiswerken	9
Fysiek contact	9
Gedrag met betrekking tot paraatheid	10
BLOK E1: Gedragsspecifieke determinanten	11
Kennis	11
Response effectiviteit	12
Eigen effectiviteit	12
Sociale norm	13
BLOK C1: Algemene determinanten	13
Risicoperceptie toekomstige pandemieën en rampen	13
BLOK A2: Demografie	15
Werkzaam in de gezondheidszorg	15
Mantelzorg	15
Stedelijkheid	15
Huisgenoten	15
Medische risicogroep	16

Uit de LISS kernvragenlijsten willen we de volgende variabelen gebruiken:

- Leeftijd
- Gender
- Opleidingsniveau
- Werksituatie
- Geboren in Nederland (ja/nee)
- Moeder geboren in Nederland (ja/nee)
- Vader geboren in Nederland (ja/nee)
- MH15 mentale gezondheid

Introductie

Hartelijk dank dat u deze vragenlijst wilt invullen.

Met deze vragenlijst willen we begrijpen wat mensen doen om te zorgen dat ze niet ziek worden van bacteriën en virussen. De vragen gaan over gedrag, gezondheid en welzijn.

Dit onderzoek is in opdracht van het RIVM. De resultaten van dit onderzoek helpen de overheid om zich beter te kunnen voorbereiden op mogelijke pandemieën.

BLOK D1: Uitkomsten

Algemene gezondheid d01

Bron: EQ-5D-5L

Hoe slecht of goed is uw gezondheid vandaag?

Op de meetschaal staat '0' voor de slechtste gezondheid die u zich kunt voorstellen. '100' staat voor de beste gezondheid die u zich kunt voorstellen.

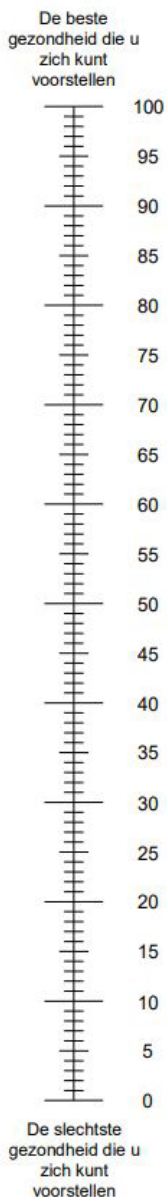
U kunt antwoorden door op een plek op de balk te klikken. Als u met de muis ergens op de balk klikt, verschijnt er een blokje dat uw antwoord weergeeft. U kunt het blokje verplaatsen door het te verslepen of door ergens anders op de balk te klikken.

Uw gezondheid vandaag is:

Financiële gezondheid d03

Hoe is uw financiële situatie?

- 1 U hebt problemen om rond te komen
- 2 U kunt wel rondkomen, maar u moet voorzichtig zijn
- 3 Het gaat best
- 4 U zit er goed bij

Ervaren paraatheid

d04

De volgende vragen gaan over voorbereidingen op een nieuwe pandemie.

Een lockdown is een maatregel waarbij bewegingen en activiteiten beperkt worden. Dan kunnen alleen organisaties die basisbehoeften en noodzakelijke diensten leveren normaal functioneren. Bijvoorbeeld niet-essentiële winkels zijn gesloten, mensen werken zoveel mogelijk thuis en er gelden reisbeperkingen.

Als er volgende maand een lockdown wordt ingesteld vanwege de verspreiding van een nieuw(e) virus (variant), in hoeverre voelt u zich hier dan op voorbereid?

- 1 = helemaal niet voorbereid
 - 2 = niet voorbereid
 - 3 = neutraal
 - 4 = wel voorbereid
 - 5 = helemaal wel voorbereid
-

d07

Selectie: Deelnemer heeft betaald werk (in loondienst)

Als er volgende maand een lockdown wordt ingesteld vanwege de verspreiding van een nieuw(e) virus (variant), in hoeverre vindt u dat **uw werkgever** hier dan op voorbereid is?

- 1 = helemaal niet voorbereid
 - 2 = niet voorbereid
 - 3 = neutraal
 - 4 = wel voorbereid
 - 5 = helemaal wel voorbereid
-

d13

Selectie: Deelnemer is ZZP'er / heeft een eigen bedrijf

Als er volgende maand een lockdown wordt ingesteld vanwege de verspreiding van een nieuw(e) virus (variant), in hoeverre vindt u dat **uw werkplek / bedrijf** hier dan op voorbereid is?

- 1 = helemaal niet voorbereid
 - 2 = niet voorbereid
 - 3 = neutraal
 - 4 = wel voorbereid
 - 5 = helemaal wel voorbereid
-

d10

Als er volgende maand een lockdown wordt ingesteld vanwege de verspreiding van een nieuw(e) virus (variant), in hoeverre vindt u dat **uw overheid** hier dan op voorbereid is?

- 1 = helemaal niet voorbereid is
 - 2 = niet voorbereid is
 - 3 = neutraal
 - 4 = wel voorbereid is
 - 5 = helemaal wel voorbereid is
-

BLOK B1: Gedrag

Handen wassen

b01

Source: Dutch COVID-19 and behavior cohort survey.

In de afgelopen 7 dagen (1 week), hoe vaak hebt u uw handen gewassen met water en zeep...

b01_1	Na het hoesten, niezen of snuiten van uw neus
b01_2	Voor het bereiden of eten van voedsel
b01_3	Na toiletbezoek
b01_4	Na het schoonmaken van uw huis
b01_5	Als u thuiskomt

- 0. Nooit
 - 1. Zelden
 - 2. Soms
 - 3. Vaak
 - 4. Altijd
 - 5. Niet van toepassing
-

Hoesten en niezen in elleboog

b02

Hoe vaak, als u moest hoesten of niezen, hebt u de afgelopen 7 dagen (1 week) dat in uw elleboog gedaan in plaats van in uw hand?

- 0. Nooit
 - 1. Zelden
 - 2. Soms
 - 3. Vaak
 - 4. Altijd
 - 5. Niet van toepassing: Ik heb niet hoeven hoesten en/of niezen
-

Gebruik van desinfecterende handgel

b16

Hebt u in de afgelopen 14 dagen (2 weken) op de volgende plaatsen desinfecterende handgel of -spray gebruikt?

		(1) Niet van toepassing, ik heb deze locatie niet bezocht	(2) Nee, omdat er geen desinfecterende handgel of -spray beschikbaar was.	(3) Nee, ik heb geen desinfecterende handgel of -spray gebruikt	(4) Ja, ik heb desinfecterende handgel of -spray gebruikt
b16_2	Supermarkt				
b16_3	Bij de huisarts				
b16_4	Bij de apotheek				
b16_5	Na gebruik van het openbaar vervoer				

Zelfbeschermend gedrag

b17

Denk aan de laatste keer dat iemand naast u nieste of hoestte. Hebt u iets gedaan om uzelf te beschermen tegen een infectie?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

b17_1	Ik hield op meer dan één meter afstand
b17_2	Ik vroeg hem/haar beleefd een mondkapje op te zetten
b17_3	Ik ventileerde de ruimte
b17_4	Ik beschermde mijn mond en neus
b17_5	Ik maakte schoon wat hij/zij had aangeraakt
b17_6	Ik vermeed zijn/haar hand te schudden
b17_7	Ik vroeg hem/haar om in zijn/haar elleboog te niezen
b17_8	Ik deed geen van bovenstaande <i>*exclusief</i>
b17_9	Ik kan het me niet herinneren <i>*exclusief</i>

Griepvaccinatie

Opmerking: De informatie over de criteria moet per land worden aangepast. De tekst kan worden verborgen in een infobox / dropdownbox.

In Nederland is de grieprik voor mensen met:

- een leeftijd van 60 jaar en ouder. Hier horen ook de mensen bij die vóór 1 mei van het volgend jaar 60 jaar worden;
- een longziekte, zoals astma waarvoor ontstekingsremmers gebruikt worden, COPD (Chronic Obstructive Pulmonary Disease (chronische bronchitis of longemfyseem)) en ernstige en langdurige longschade na COVID-19;
- een probleem in de functie van het hart, zoals na een hartaanval, hartritmestoornissen of hartfalen;
- Diabetes type 1 en 2;
- een nierziekte;
- weinig afweer door een ziekte (bijvoorbeeld HIV (humaan immunodeficientievirus)) door een medische behandeling, zoals chemotherapie of een beenmergtransplantatie, of door medicijnen die uw afweer lager maken;
- neurologische en neuromusculaire ziekten (NNMD) zoals mensen met een spierziekte of andere ziekte(n) aan het zenuwstelsel zoals Parkinson of ALS (Amyotrofische Laterale Sclerose), mensen die een hersenbloeding of herseninfarct doormaakten, mensen met epilepsie of kinderen met psychomotore aandoeningen (algehele ontwikkelingsachterstand);
- zeer ernstig overgewicht (BMI (Body Mass Index) ≥ 40);
- dementie;
- een cochleair implantaat;
- een verstandelijke beperking;
- een leeftijd vanaf 6 maanden tot 18 jaar die langdurig salicylaten gebruiken (bijvoorbeeld bij chronische darmaandoeningen).
- Alle mensen die in een verpleeghuis wonen en die niet in één van bovenstaande categorieën vallen.
- Vrouwen die tussen 15 oktober en 1 maart 22 weken of langer zwanger zijn
- Mensen die in de zorg werken

b18

Komt u in aanmerking voor de grieprik?

- 1 Ja
- 2 Nee

b19

Selectie: Deelnemer komt in aanmerking voor de grieprik (b18 = 1)

Bent u van plan om dit najaar de grieprik te halen?

- 1 Ja
- 2 Nee
- 3 Weet ik nog niet

Thuisblijven bij ziekte

b03

Hebt u op dit moment of in de afgelopen vier weken één of meer van de volgende klachten (gehad)?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

b03_1	Verkoudheidsklachten (zoals neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn)
b03_2	Hoesten
b03_3	Benauwdheid
b03_4	Verhoging of koorts
b03_5	Koude rillingen
b03_6	Heftige spierpijn
b03_7	Nee, ik heb geen van deze klachten *Exclusive

b04

Selectie: Deelnemer heeft een van bovenstaande klachten b03_1 t/m b03_6

Denkt u dat deze gezondheidsklachten komen / kwamen door een aandoening (ziekte) die u al langer hebt, zoals allergieën of een chronische aandoening?

- 1 Ja, dit weet ik heel zeker
- 2 Ja, waarschijnlijk wel
- 3 Misschien, ik twijfel
- 4 Nee, deze klachten voelen anders
- 5 Nee, ik heb geen aandoeningen die dit soort klachten geven

b05

Selectie: Deelnemer heeft een van bovenstaande klachten b03_1 t/m b03_6

Voelt/voelde u zich ziek toen u deze klachten had?

- 1 Ja
 - 2 Een beetje
 - 3 Nee
 - 4 Weet ik niet
-

b06

Selectie: Deelnemer voelt zich ziek (een beetje / ja)

Het advies is om thuis te blijven als u ziek bent. Dit kan lastig zijn als uw klachten mild zijn, niemand uw boodschappen kan doen, of het druk is op het werk.

Bent u, terwijl u zich ziek voelt/voelde, naar buiten geweest om bijvoorbeeld naar werk te gaan, boodschappen te doen, een rondje te lopen of andere mensen te bezoeken?

Er zijn meerdere antwoorden mogelijk

b06_1	Ja, voor (medische) hulp
b06_2	Ja, om boodschappen te doen
b06_3	Ja, om te werken of naar school/opleiding te gaan
b06_4	Ja, om een frisse neus te halen of de hond uit te laten
b06_5	Ja, om naar de horeca of een culturele instelling (bioscoop, theater) te gaan
b06_6	Ja, om familie of vrienden te bezoeken
b06_9	Ja, om naar het buitenland te reizen
b06_7	Ja, om een andere reden
b06_8	Nee <i>*Exclusive</i>

b20

Opmerking: Toon alleen het item of de items die nodig zijn voor de deelnemer op basis van hun antwoorden op b06.

Selectie: Deelnemer ging naar buiten (een van b06_1 tot b06_7 of b06_9 is ja)

U gaf aan dat u in de volgende situaties naar buiten ging terwijl u zich ziek voelde.

Droeg u een mondkapje in deze situaties terwijl u zich ziek voelde?

		Droeg u een mondkapje?
b20_1	Toen ik voor (medische) hulp naar buiten ging	Nee / ja
b20_2	Toen ik boodschappen ging doen	Nee / ja
b20_3	Toen ik naar werk of naar school/opleiding ging	Nee / ja
b20_4	Toen ik een frisse neus ging halen of de hond uitliet	Nee / ja
b20_5	Toen ik naar de horeca of een culturele instelling (bioscoop, theater) ging	Nee / ja
b20_6	Toen ik familie of vrienden bezocht	Nee / ja
b20_7	Toen ik naar het buitenland reisde	Nee / ja
b20_8	Toen ik om een andere reden naar buiten ging	Nee / ja

b07

Selectie: Deelnemer heeft een van bovenstaande klachten b03_1 t/m b03_6

Hebt u, terwijl u klachten had, fysiek contact gehad met iemand die ernstig ziek kan worden van een luchtweginfectie? (Bijvoorbeeld iemand die 70 jaar of ouder is, of iemand met een ernstige afweerstoornis)

- 1 Ja, met een mondkapje op
 4. Ja, zonder mondkapje op
 - 2 Nee
 - 3 Weet ik niet
-

Thuiswerken

b08

Selectie: heeft betaald werk (in loondienst of zzp)

In de afgelopen 7 dagen, hoeveel uur hebt u gewerkt?

Answer type: Integer Min: 0 Max: 168

b21

Selectie: heeft betaald werk (in loondienst of zzp)

Kunt u vanuit huis werken?

1. Ja
 2. Nee
-

b09

Selectie: heeft 1 uur of meer gewerkt (b08 > 0) en kan vanuit huis werken

Van de [b08] uren die u in de afgelopen 7 dagen hebt gewerkt, hoeveel uren hebt u vanuit huis gewerkt?

Answer type: Integer Min: 0 Max: [b08]

Fysiek contact

b10

We willen graag weten met hoeveel verschillende personen u gisteren **fysiek** contact had (huisgenoten niet meegerekend).

Er is fysiek contact als u bijvoorbeeld met iemand praat, iemand aanraakt, iemand kust, of met iemand sport. Denk ook aan contacten op de opleiding of werk. Telefoongesprekken, e-mail en andere online contacten tellen niet mee.

De volgende vragen kunnen lastig zijn, als u het niet precies weet kunt u een schatting geven.

Had u gisteren **fysiek** contact met anderen (huisgenoten niet meerekenend)?

- 1 Ja
 - 2 Nee
-

b11

Selectie: Deelnemer had gisteren contact met anderen (b10 = 1)

Met hoeveel personen hebt u gisteren gepraat?
*Online of telefonische gesprekken tellen niet mee.
Huisgenoten telt u niet mee.*

Open antwoord: heel getal

b12

Selectie: Deelnemer heeft met 1 of meerdere personen gepraat (b11 > 0)

U gaf aan dat u gisteren met [b11] persoon/personen gepraat hebt.
Hoeveel van deze [b11] personen hebt u gisteren ook aangeraakt?
(bijvoorbeeld handen schudden, bij het sporten, knuffelen of kussen)

Open antwoord: heel getal, [b11] of lager

Gedrag met betrekking tot paraatheid

b15

Hieronder staat een lijst met dingen die u (en uw huishouden) kunnen doen om goed voorbereid te zijn in geval van een ramp of noodsituatie. We willen u vragen om aan te geven of u de maatregel hebt uitgevoerd of niet.

Vorbereiding thuis

b15_1	U hebt een noodvoorraad eten en drinken en (indien nodig) medicijnen voor 3 dagen (bijvoorbeeld eten dat lang houdbaar is, weinig of geen koken, water en koeling vereist)
b15_2	U hebt een EHBO-kit in huis
b15_3	U hebt een noodvoorraad water om te koken en voor hygiëne voor 3 dagen
b15_6	U hebt een voorraad mondkapjes, desinfecterende handgel en zeep in huis

Algemene voorbereiding

b15_4	U krijgt waarschuwingsberichten (bijvoorbeeld door u in te schrijven voor waarschuwingen van de autoriteiten, indien nodig)
b15_5	U hebt een EHBO-cursus gedaan in de afgelopen 3 jaar

Type antwoord: Ja/Nee voor elke maatregel

Bij b15_4 (waarschuwingsberichten): Hier moet nog een 'weet niet' antwoordoptie bij.

BLOK E1: Gedragsspecifieke determinanten

Opmerking: In deze sectie meten we determinanten van specifieke gedragingen die zijn opgenomen in de sectie Gedrag. Deze zijn ook gevalideerd in het Nederlandse COVID-19 gedragscohortonderzoek.

Kennis

e01

Opmerking: De onderstaande uitspraken moeten in willekeurige volgorde worden weergegeven.

Hieronder ziet u uitspraken over de seizoensgriep (griep die met name in de wintermaanden voorkomt). Geef voor elke uitspraak aan of u denkt dat deze waar of niet waar is.

e01_1	Gevaccineerde mensen kunnen geen seizoensgriep krijgen	Niet waar
e01_2	Mensen met seizoensgriep zonder koorts zijn niet besmettelijk	Niet waar
e01_3	Symptomen van seizoensgriep verschijnen onmiddellijk na besmetting	Niet waar
e01_4	Huisdieren kunnen de seizoensgriep overdragen op mensen	Niet waar
e01_5	De seizoensgriep moet worden behandeld met antibiotica	Niet waar
e01_6	Je kunt de seizoensgriep krijgen door in dezelfde ruimte te zijn als iemand die ziek is	Waar
e01_7	Seizoensgriep kan leiden tot ernstige gezondheidsproblemen en overlijden	Waar

Voor elke uitspraak:

1. Waar
2. Niet waar
3. Ik weet het niet

Response effectiviteit

e02

Stel dat u het volgende advies zorgvuldig opvolgt.

Hoe goed denkt u dat het volgende advies of de volgende maatregelen zouden helpen tegen de verspreiding van infecties (corona, verkoudheid, griep)?

e02_1	Was uw handen na het hoesten, niezen of snuiten van uw neus
e02_2	Was uw handen voor het klaarmaken of eten van voedsel
e02_3	Was uw handen na toiletbezoek
e02_4	Was uw handen na het schoonmaken van uw huis
e02_5	Was uw handen als u thuiskomt
e02_6	Hoest en nies in uw elleboog
e02_7	Gebruik desinfecterende handgel of -spray
e02_8	Blijf thuis als u ziek bent
e02_9	Draag een mondkapje wanneer u ziek bent en naar buiten gaat
e02_10	Houd afstand van anderen wanneer u klachten hebt
e02_11	Werk vanuit huis wanneer u klachten hebt
e02_12	Vermijd bij klachten fysiek contact met mensen die ernstig ziek kunnen worden van een infectie.

1. Helpt niet
2. Helpt nauwelijks
3. Helpt een beetje
4. Helpt veel
5. Helpt heel veel

Eigen effectiviteit

e03

Hoe moeilijk of makkelijk vindt u het om...

e03_1	Uw handen te wassen na het hoesten, niezen of snuiten van uw neus
e03_2	Uw handen te wassen voor het klaarmaken of eten van voedsel
e03_3	Uw handen te wassen na toiletbezoek
e03_4	Uw handen te wassen na het schoonmaken van uw huis
e03_5	Uw handen te wassen als u thuiskomt
e03_6	Te hoesten en niezen in uw elleboog
e03_7	Desinfecterende handgel of -spray te gebruiken
e03_8	Thuis te blijven als u ziek bent
e03_9	Een mondkapje te dragen wanneer u ziek bent en naar buiten gaat
e03_10	Afstand te houden van anderen wanneer u klachten hebt
e03_11	Vanuit huis te werken wanneer u klachten hebt
e03_12	Bij klachten fysiek contact te vermijden met mensen die ernstig ziek kunnen worden van een infectie

1. Heel moeilijk
2. Moeilijk
3. Neutraal
4. Makkelijk
5. Heel makkelijk
6. Niet van toepassing (*niet tonen voor e03_2, e03_3, e03_5*)

Sociale norm

e04

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken?
Wat denkt u dat mensen die belangrijk voor u zijn doen?

De meeste mensen die belangrijk voor mij zijn...

e04_1	Wassen hun handen na het hoesten, niezen of snuiten van hun neus
e04_2	Wassen hun handen voor het klaarmaken of eten van voedsel
e04_3	Wassen hun handen na toiletbezoek
e04_4	Wassen hun handen na het schoonmaken van hun huis
e04_5	Wassen hun handen bij thuiskomst
e04_6	Hoesten en niezen in hun elleboog
e04_7	Gebruiken desinfecterende handgel of -spray
e04_8	Blijven thuis als ze ziek zijn
e04_9	Dragen een mondkapje wanneer ze ziek zijn en naar buiten gaan
e04_10	Houden afstand van anderen wanneer ze klachten hebben
e04_11	Werken vanuit huis wanneer ze klachten hebben
e04_12	Vermijden wanneer ze klachten hebben fysiek contact met mensen die ernstig ziek kunnen worden van een infectie

1. Helemaal oneens
2. Oneens
3. Neutraal
4. Eens
5. Helemaal eens
6. Weet ik niet

BLOK C1: Algemene determinanten

Risicoperceptie toekomstige pandemieën en rampen
c10

Bron: European Commission CCBI disaster preparedness experimental survey

Hoe waarschijnlijk denkt u dat het is dat de volgende rampen zich voordoen in uw directe omgeving in de komende vijf jaar?

c10_1	Door de mens veroorzaakte rampen (bijvoorbeeld olie lekken, industriële of nucleaire ongevallen)
c10_2	Een zeer besmettelijke ziekte-uitbraak (bijvoorbeeld ebola, COVID-19, vogelgriep)
c10_3	Natuurrampen (bijvoorbeeld overstromingen, droogte, bosbranden, aardbevingen, hevige stormen)
c10_4	Terroristische aanslagen
c10_5	Gewapende conflicten (bijvoorbeeld oorlog)

- 1 = Zeer onwaarschijnlijk
2 = Onwaarschijnlijk
3 = Een beetje onwaarschijnlijk
4 = Een beetje waarschijnlijk
5 = Waarschijnlijk
6 = Zeer waarschijnlijk
7 = Weet niet
-

c11

In hoeverre zou u persoonlijk worden geraakt (emotioneel en praktisch) als de volgende ramp zich voordoet in uw directe omgeving?

c11_1	Door de mens veroorzaakte rampen (bijvoorbeeld olie lekken, industriële of nucleaire ongevallen)
c11_2	Een zeer besmettelijke ziekte-uitbraak (bijvoorbeeld ebola, COVID-19, vogelgriep)
c11_3	Natuurrampen (bijvoorbeeld overstromingen, droogte, bosbranden, aardbevingen, hevige stormen)
c11_4	Terroristische aanslagen
c11_5	Gewapende conflicten (bijvoorbeeld oorlog)

- 1 = Niet geraakt
2 = Licht geraakt
3 = Matig geraakt
4 = Ernstig geraakt
5 = Weet niet
-

c14

Hoe angstig voelt u zich als u denkt aan een toekomstige pandemie die in uw leven zou kunnen plaatsvinden?

1. Niet angstig
2. Een beetje angstig
3. Angstig
4. Heel angstig
-

BLOK A2: Demografie

Werkzaam in de gezondheidszorg

healthcare_worker

Selectie: Heeft betaald werk (in loondienst of zzp)

Werkt u in de gezondheidszorg?

- 1 Ja, als directe zorgverlener (u hebt contact met patiënten)
 - 2 Ja, maar niet als directe zorgverlener
 - 3 Nee
-

Mantelzorg

informal_care

Geeft u op dit moment minstens één keer per week zorg of hulp aan één of meer personen met een leeftijd gerelateerde aandoening, chronische ziekte of handicap? (Met uitzondering van zorg die u geeft als onderdeel van uw beroep)

- 1 Ja
 - 2 Nee
-

Stedelijkheid

urbanization

Waar woont u?

- 1 Op het platteland / in een dorp
 - 2 In een voorstedelijk gebied / in een kleine stad
 - 3 In een stedelijk gebied / in een grote stad
-

Huisgenoten

household_members

- 1 Woont u alleen?
- 2 Woont u met kinderen jonger dan 18 jaar?
- 3 Woont u met personen die ouder zijn dan 70 jaar of een kwetsbare gezondheid hebben? (Met een kwetsbare gezondheid bedoelen we mensen met medische aandoeningen waardoor ze sneller ernstig ziek kunnen worden)

Antwoord type: Ja / Nee per vraag

Medische risicogroep

health_risk

Hebt u zelf één of meerdere van de volgende gezondheidsproblemen?

- chronische luchtweg- of longproblemen
- chronische hartaandoeningen
- diabetes mellitus (suikerziekte)
- ernstige nieraandoeningen die leiden tot dialyse of niertransplantatie
- een HIV-infectie
- ernstige leverziekte
- zeer ernstig overgewicht (BMI >40)
- lagere weerstand tegen infecties:
 - door medicijnen voor auto-immuunziekten
 - na orgaan- of stamceltransplantatie
 - door een niet-functionerende of ontbrekende milt
 - bij bloedziekten
 - bij ernstige afweerstoornissen waarvoor behandeling nodig is
 - door chemotherapie en/of bestraling bij kanker
 - door weerstand verlagende medicijnen

1 Ja

2 Nee